

Herbergier en twitteraar

Interview met pastoor Gerben Zweers

Een pastoor vormt het hart van een katholieke parochie. Maar voor wie niet regelmatig in de kerk komt, is hij al gauw een figuur uit het verleden. Klopt dit?

Reden om op bezoek te gaan bij pastoor Zweers, pastoor van de Heilige Suitbertusparochie. De pastoor woont in het parochiecentrum aan de Ridderstraat en zijn werkvertrek ademt de sfeer van lang vervlogen tijden. Een computer op zijn bureau bewijst echter dat ook hier de moderne tijd zijn intrede heeft gedaan.

De cijfers

Van de Culemborgse bevolking is 18% rooms-katholiek. Ter vergelijking: in 1850 maakten de katholieken nog ruim 50% van de bevolking uit. Volgens de laatste cijfers van het sociaalwetenschappelijk instituut KASKI telde Nederland in 2010 zo'n 635 priesters die werkzaam zijn in parochies.

Wie is pastoor Zweers?

Gerhardus Johannes Bernhardus Zweers komt uit een hecht katholiek gezin met vijf kinderen, van wie hij de oudste is. Hij is in 1969 geboren in Wehl, een dorpje bij Doetinchem in De Liemers, een streek waar de katholieke kerk een belangrijke plaats innam en tradities nog in ere worden gehouden. Na het atheneum twijfelt hij of hij geschiedenis zal studeren of naar de KMA zal gaan, maar het wordt de laboranten opleiding. Door een enthousiaste broeder en een jonge, inspirerende pastoor voelt Gerben Zweers zich echter al gauw aangetrokken tot het priesterschap. Ook de scouting is hierin een belangrijke factor. Daar beloofde hij bij zijn installatie klaar te staan voor anderen, een belofte die hij tot op de dag van vandaag zeer serieus neemt. Hij verblijft voor zijn opleiding in Rolduc, het Augustijnenklooster Mariënhage in Eindhoven en het Ariënskonvikt van het bisdom Utrecht, waar hij aan de Universiteit van Utrecht zijn studie theologie afrondt. In 1999 wordt hij tot priester gewijd en vervolgens werkt hij enige jaren in Keijenborg, een dorp in de buurt van Doetinchem, waar hij het 'pastoorsvak' in de praktijk leert. Zijn belangstelling gaat vooral uit naar het jeugd- en jongerenwerk. Niet vreemd,

gezien zijn scoutingervaring.

Van de Achterhoek naar Culemborg

In 2004 wordt pastoor Zweers benoemd tot pastoor van de Heilige Barbaraparochie in Culemborg. Het is een hele overstap van het gemoedelijke platteland naar de anonimiteit van de stad. Vooral in het begin wordt hij verrast door de directheid van de mensen in Culemborg. Inmiddels is hij dit gaan waarderen: 'Waarvoor je kiest, daar moet je achter staan.' Hij kreeg als opdracht acht parochies (Beesd, Gellicum/ Rhenoy, Rumpst, Buren/ Geldermalsen, Culemborg, Maurik, Tiel en Varik) samen te brengen tot één parochie. Deze fusie blijkt een hele klus, maar per 1 januari 2011 is de nieuwe parochie, de Heilige Suitbertusparochie, een feit. Volgens de overlevering zou de Heilige Suitbertus, een van de gezellen van de missionaris Willibrord, in de zevende eeuw na Christus de kerk van Malsen (Geldermalsen of Buurmalsen) hebben gesticht. De Heilige Suitbertusparochie strekt zich uit van Leerdam tot Kesteren en telt in naam ongeveer 19.000 katholieken. Gelukkig staat pastoor Zweers er niet alleen voor, maar wordt hij geholpen door een pastoraal team en veel vrijwilligers.

Een doorsnee week

Elk weekend heeft pastoor Zweers drie vieringen, één op zaterdagavond en twee op zondag. De preek hiervoor speelt de hele week al door zijn hoofd, maar schrijft hij meestal pas zaterdagmiddag op. Ook doordeweeks is er bijna elke dag een viering. Maandag is zijn

vaste studie- en wandeldag. Dan leest hij of studeert hij. Op maandag werkte hij bijvoorbeeld aan het boek 'Werken van barmhartigheid', waarin hij samen met zijn pastoraal team de zeven werken van barmhartigheid uitlegt aan de hand van de gebrandschilderde ramen in de Heilige Barbarakerk. De overige dagen zijn gevuld met zijn taken als 'manager' van de parochie (30% van zijn tijd) en zijn pastorale bezigheden (40%). Zijn avonden zijn meestal bezet met bestuursvergaderingen, werkgroepen, doop- en huwelijksgesprekken of het geven van catechese. Anders dan vroeger geeft hij geen godsdienstlessen meer op school. Wel is hij nauw betrokken bij de eerste Heilige Communie en het heilig Vormsel. Daarnaast gaat hij regelmatig op huisbezoek ('altijd te weinig') en zijn er regelmatig niet-geplande zaken die zijn aanwezigheid vragen, zoals begrafenissen en het toedienen van de ziekenzalving.

Bij wie kan pastoor Zweers zelf zijn verhalen kwijt? Gelukkig heeft hij daarvoor zijn biechtvader, collega's en vrienden. 'Voor priesters is vriendschap heel belangrijk. Ik heb gekozen om alleen te zijn, maar dat betekent niet dat ik zonder vrienden ben.'

Vroeger en nu

Vroeger werd het hele leven door de kerk bepaald en was de pastoor een autoriteit, die mensen vertelde hoe ze moesten leven. Hij deelde de pastorie met andere paters en een huishoudster, dronk graag een vieuxtje en rookte een stevige sigaar. Die tijden zijn in Culemborg voorbij. Pastoor Zweers doet zijn eigen boodschappen en kookt zelf (als hij er tijd voor heeft). Hij leeft sober, rookt en drinkt niet en eet nauwelijks vlees. Als het enigszins kan, laat hij zijn auto staan en fietst hij. Hij beleeft veel voldoening aan de gesprekken ('van hart tot hart') die hij met zijn parochianen voert. Pastoor Zweers draagt altijd een priesterboord, maar voor de rest is hij 'in burger', maar wel netjes gekleed.

Tegenwoordig zijn er steeds minder mensen die de boodschap van Jezus als leidraad hebben. Pastoor Zweers: 'Ik weet niet of de mensen vroeger altijd even bezielde waren. Misschien gaat de kerk wel terug naar het begin, toen het een 'club in de marge' was.' Maar dan wel met mensen die uit volle overtuiging rooms-katholiek zijn.

Nieuw of oud?

Pastoor Zweers heeft veel originele ideeën om het christelijk geloof tot uiting te brengen. Maar zijn dit nieuwe zaken of oude gebruiken in een nieuw jasje? Een voorbeeld hiervan is de Kruisweg op Goede Vrijdag 2012.

Zoals de NOS meldde: 'De pastoor van Culemborg, Gerben Zweers, besloot het dit jaar anders aan te pakken. Geen staties lopen in de kerk, maar buiten. Midden tussen het winkelend publiek in het centrum van Culemborg. In de vorm van 'tableaux vivants': acteurs die de verschillende staties uitbeelden.

'Onder het motto 'Wat hebben we te verliezen' wist hij parochianen en de gemeente enthousiast te krijgen voor zijn plan. Hij kijkt er met veel plezier op terug. Zo kwam er, met hulp van veel vrijwilligers, ook een openluchtmis voor al zijn parochianen en staan er vanaf de adventstijd manden achter in de kerk waarin parochianen eten kunnen doen voor de voedselbank. Barmhartigheid in de praktijk. Het blijkt een groot succes.

Al jarenlang organiseert hij scoutingachtige tienerkampen om uitdaging, gezelligheid en geloof met elkaar te combineren.

Hij liet ook een 'verkiezingsposter' afdrukken, met de leus 'Met God als kompas en de kerk als herberg'. Er ging een grote wens van pastoor Zweers in vervulling, namelijk de openstelling van de dagkapel. Hier kan iedereen 'om niet' even rustig gaan zitten en een kaarsje aansteken. De kerk als herberg.

Bij de tijd

Pastoor Zweers maakt voor zijn werk veel gebruik van de computer. En jawel, deze pastoor zit op Facebook en twittert. Hij vindt het een uitdaging om zijn preek terug te brengen tot 140 tekens, de lengte van een twitterbericht. Een voorbeeld van zo'n twitterbericht is: 'Je kunt datgene wat je je in onthouding ontzegt, beter besteden door het in barmhartigheid te geven (#Augustinussermo 208)'. Hij is wel een kritische gebruiker: 'Je krijgt wel sneller contact, maar de contacten zijn veel oppervlakkiger. Mensen zetten ook vaak heel snel hun mening maar op internet.

Bovendien: waar haalt iedereen de tijd vandaan?' Hij heeft die tijd in ieder geval niet.

Pastoor Zweers: diep geworteld in het rijke verleden van de rooms-katholieke kerk, maar ontgezeglijk ook een man van deze tijd.

Nicol van den Hurk-Kampert en Marijke Molders-Versteegh